

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házban.

Kiadóhivatal:

Oblát Károly könyvnyomdája, Kosztich Lajos-utca.

Felélős szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.

Neptantóknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

A vizsgálatok eredményei.

Mindenfelé folynak az évváró vizsgálatok az iskolákban. Nehány nap múlva beköszönt a nagy vakáció. Gyermekjeink megint egy évvel lettek öregebbek, de ezzel együtt öregbedett a szülők gondja is. Mert ez a szülő gond a gyermekeknek nemcsak iskolatársuk, hanem követi őket messze ki az életbe, a meddig csak a szerető szülők szeme láthat. A költő hasonlata szerint ezek a szemek még a szemfedőn keresztül is látnak.

Oh, bár teljesülne is, jó szülők, a ti minden kívánságtok, mert egyedül ez lenne méltó jutalmatok ezért a végzetlen, ezért a pótolhatlan szeretetért. Ezeknek a kívánságoknak teljesülését kívánjuk mi most nektek szintén az iskolaév végével. Legyen gyümölcsöző ez az iskolaév. Kalászba szökött aranyifjúságunk szerezzen örömet nektek, legyen hasznos a hazára és az emberiségre.

Fontos fordulópont az esztendő történetében ez az iskola évváró időszak. Ifjúságunk közelebb jut az életpályához, egy részük pedig már kilép az életbe, ott hagyja az iskolapadokat és künn, a zajos világban követi életcéljait. Szárnyára lőn bocsátva.

Vajjon elég erős-e, elég érett-e az

élet helyes felfogására, az élet küzdelmeire, ez mind csak most fog elválni? Föl van-e szervezve a hasznos ismereteknek azzal a tárházával, mely az életben való boldoguláshoz föltétlenül szükséges. Vajjon haszonnal járt-e az iskolai pálya az értelem, a kedély és az akarat összhangzatos kiművelésére? Erről az ifju csak ezután fog vizsgát tenni. Mert az élet mestere minden nap felhívja az embert, hogy feleljen és a legfogósabb kérdéseket adja fel neki. Aztán jól kell ám az életben felelni, mert az élet mestere könyörtelen hamar buktat. Ebbe az élet iskolájába az iskolai bizonyítvány jóformán csak belépti jegy. Az igazi iskola most kezdődik.

A dolognak két oldala van. Az egyik iskola rendszerünkben keresendő, a másikat a magyar társadalmi felfogásra kell visszavinni. Iskolarendszerünk már megszünt kísérletezés lenni. A közoktatási politika hivatott intézői végleges megállapodásra jutottak. A mi iskoláink összhangban vannak most már állami, társadalmi és közgazdasági igényeinket. Iskoláink most már kezdenek nekünk valók lenni. Szükséget pótolnak.

Az elemi oktatás hatalmas fejlődést mutat fel. Az írás tudatlanok száma évről évre igen nagy mértékben csökken. Viszont az olvasottság terjedése folytán általában finomulni kezdenek a szokások, az életigények az eddigi parasztság körében is. Ha felemlítjük, hogy az elemi oktatással igen ügyesen össze van kapcsolva a földmivelés, az ipar és a forgalom tudományának köréből vett hasznos ismeretek tanítása, bátran kijelenthetjük, hogy népoktatásunk a mi alsó néposztályunk életigényeinek kitűnően megfelel. Ezenkívül

a magyarosítás, a nemzeti érzés tekintetében is derékas szolgálatot tesz a népiskola és az érdemes tenitők serege. Az országgyűlés különben nagy előszereettel van a népoktatás érdekei iránt. Ezekre szükséges költségeket egyhangulag szokták megszavazni az országgyűlésen. Szívesen adnának még többet is, csak kerülne az ország kasszájából. De hát ott sokan tartják a zsákot.

Az egyes szakoktatás, mely különösen az iparra és iparművészetekre vonatkozik, újabb időben nagy lendületet vett. Az iparfejlesztés céljait az egyes szakiskolák már nagyon elősegítik. De a míg nem nevelünk egy ilyen iskolázott iparos és kereskedő-társadalmat, addig még mindig igen messze maradunk el iparügyi céljainktól. Addig Magyarországon a régi kasztrendszer a régi életfelfogás marad fenn, a paraszt a földnép egy részről és a másik oldalon tanult emberek, a honorációrok osztálya. N.

Érsekünk bérmautja.

Ő Excellentiája Zundl Péter érseki irodaigazgató kíséretében f. hó 13-án a vasutal érkezett Nemes-Militicsre, hol a községi előjáróságon kívül a járási főszolgabíró, továbbá Csonopla és Keryna községek előjáróságai váraoztak a főpásztorra. Az állomástól Gyulafalvára a diadalkeppakkal és zászlókkal feldíszített Csonoplán és Kerynán keresztül hajtattott a főpásztor; ez utóbbi községekben is megállapodott előbb, hogy az előjáróságok tisztelgését fogadják a templomokban az ünnepi díszben összesereglett hívek ezreire áldását adja. A két község lakosai szinte versenyre keltek a szeretett főpásztor iránti ragaszkodásuk tüntető nyilvánításában.

E hó 13-án délután 6 órakor érkezett Gyulafalvára, hogy a bérálás szentségét hívei között kiosssa és az általa mintegy 70 ezer forint költséggel emeltett új templomot megtekintse. A község határa-

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik! —

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikós, kockázott mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)
Ruhák s blousokra a gyártól! Privát-fogyasztóknak postabérr-, vámentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G: selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító.)

nál nemzeti színű zászlókkal ellátott festői magyar öltönyben kivonult 50 banderista és a hívők megszámlálhatlan sokasága várakozott az érsekre, a kit a község nevében Székely Sándor közs. jegyző díszmagyarban üdvözölt. Bevonulás után az érsek a templomot alaposan átvizsgálván, a tapasztaltak felett teljes megelégedését nyomban kifejezte. Megható volt a kis 5 éves Székely Margitka üdvözlése, a kit az érsek egy hit, remény és szeretet jelenvénytel ellátott értékes láncsal ajándékozott meg. Másnap osztotta ki 701 hívőnek az érsek a bérmálás szentségét, melynek végeztével előbb Tárcazy Dezső főszolgabíró, majd a községi jegyző által vezetett előjáróság s végre Weisz Mihály lelkész vezette iskolázott tisztelgését fogadta. Említette méltó, hogy a küldöttégek kérelmének teljesítését kegyesen kiállításba helyezte, egyben pedig a községi szegényeket gazdagon megajándékozta. Az érsek 14-én d. u. 4 órákor kelt áldású utjára és magával vitte hiveinek soha meg nem színő háláját és rajongó szeretetét.

Ritka lelkesedéssel fogadták Uj-Szivac határán az érseket, a ki Gyulafalváról jött impozáns kísérettel bérmautjáról Ó Szivacra. Az uj-szivaci határnál Székely Sándor gyulafalvai községi jegyző mondott meleg hangú rövid bucsu beszédet az érseknek. Majd ezután dr. Hoffman kulai apát-plébános tartott egy szép üdvözlő beszédet. Végül Eimann Károly Uj-Szivac községi jegyzője talpraesett beszédben üdvözölte az érseket, a kizután mind a három beszédre adott választ, megköszönve a szives fogadtatást. A beszédek után a fellebogozott négyes fogatok, élükön a lovasokkal s annak nyomában a végtelen hosszú kocsisor megindult Ó-Szivac felé. Ó-Szivacra hatalmas felvirágozott diadalkapu volt felállítva nemzeti színű zászlókkal felékesítve, melynek ivére nagy fekete betűkkel fel volt írva: Will Kommen! A hosszú menet itt megállt s most Zsupanszky Lyubomir ó-szivaci jegyző tartott beszédet, melyre az érsek ismét választ, áldását osztva a tenger népek, akik üdvözlőre jöttek. Muzsikaszó, harangzúgás és mozsárdörgések között az érsek a templomba ment, hol fehérruhás leányok virágot szórtak az utjába. A templomban egy rövid mise volt, melynek végeztével az érsek a plébánián a küldöttégeknek fogadta. Tisztelegtek nála: A római kath. hitközség, a gör. kel. egyház, az uj-szivaci ev. ref. egyház, a zsidó hitközség, az ó-szivaci községi előjáróság és az uj szivaci községi előjárók, mindeniket

igen barátságosan fogadott. Minden egyes emberhez volt egy-két szava. Másnap a bérmálás szentségének kiosztása után a plébánián nagy ebéd volt, melyen többen vettek részt a helybeliek közül is. Ó-Szivacról az érsek Cservenkára ment.

F. hó 15 érkeztett Cservenkára Uj-Szivac felől. Fogadtatása a határnál impozáns volt, községünk lakossága tömegesen vonult ki a főpásztor elé, a menet élén nagyszámu bandérium, utána a fogatok nagy sokasága. A főpásztor a határnál a járási főszolgabíró, dr. Széchenyi Tamás fogadta, ezután megindult a menet a községbe át a róm. kath. plébániáig, hol a megállapított sorrend szerint tisztelegtek az egyes felkezetek és egyletek küldöttései; a tisztelgés után a bérmálás szertartása vette kezdetét, melynek befejezte után Kulára indult a főpásztor, ismét lelkes tömegtől kísérve a határig.

Innen Kulára hajtattott az érsek ur. A község határán a járás főszolgabírája és Kúla város jegyzője külön beszéddel üdvözölték, melyekre az érsek ur kegyes válaszokat mondott. — A zászlókkal és zöldelő galyakkal, virágokkal díszített házak közt, népekkel telt utcákon mintegy ötven díszes fogat és 70 főt nyi banderista kíséretében virágokkal, zászlókkal, kendőkkel és érseki czimerekkel, a főpásztor jöletére irányuló feliratokkal ékesített diadalivek alatt vonult be a templomig. Este a polgárság gyönyörűen sikerült, impozáns faklyasmenetet rendezett a főpásztor tiszteletére, miközben Mezey községi határos szónoklaltal üdvözölte érsek urat, ki viszont Kula anyagi és szellemi felvirágoztatását kívánta lelkes élénzettel fogadott beszédben. Majd a dal-egyestületek és zenekarok szerenádjait hallgatta meg. Küldöttségek tisztelegtek Ó Excellentiájánál: 1. a Róm. kath. hitközség, iskolázók és tanítói kar. Kegyuri képviselő; 2. Gör. kel. hitközség, iskolázók és tanítói kar; 3. Ev. ref. és ág. ev. hitközségek iskolázók és tanító; 4. Izraelita hitközség, iskolázók és tanító; 5. Községi képviselőtestület, szolgabíró, adó- és postahivatal, vasuti állomásfőnökség; 6. Kir. járásbíró és kir. községi jegyző; 7. Ügyvédi kar és az összes egyletek.

Másnap ebédet adott a kulai apát-plébános, melyen OExcellentiáján kívül, ki azt kívánta, hogy a megbérmáltak hitélete a megfelelő gyümölcsöt teremje, s hogy a város anyagilag és szellemileg gyarapodjék, felköszöntőt mondtak még Hoffman apátplébános és Léderer

kir. táblai bíró. Kúlai tartózkodása alatt 1400-at bérmált meg az érsek.

Hírek.

* **Jubiláris ünnepély.** A zombori magyar nőegylet özvegy Esztergamy Borbála úrnőnek mint az egyet elnöknének 25 éves működését azzal ünnepeli meg, hogy a nőegyleti tagok által e czélra összeadott összegben az elnökő arczképét Krutsay Ferencz által lefestette, — és miután a helybeli árvaházban elhelyezett kisedt odát csaknem egyedül a nőegylet hozta létre; az elnökő arczképét vasárnap az ovodában leplezi le, és helyezi el, emlékül. Ezen zártkörű házi ünnepélynek — melyen csak a meghívottak a meghívó jegy felmutatása mellett vehetnek részt, programja a következő: Vasárnap június 25-én reggeli 9 $\frac{1}{2}$ órákor a nőegyleti tagok gyűlékezése, a Hajnalkék zombori árvaházának kápolnájában, vagy emeleti nagy termében. 2. 9 $\frac{1}{2}$ órákor az elnökő megérkezése, ki az alelnökő a nőegylet néhány tagjával és néhány ovodás gyermekkel a földszinten fogad a folyosón, és a kápolnába felvezet. 3. Ünnepi nagymise, az intézeti kápolnában. 4. 10 $\frac{1}{4}$ órákor bevonulás az ovónőképző intézet nagy termében. 5. Alkalmi ének az ovónőképző intézeti növendékek részéről. 6. Az egyleti titkár üdvözlő emlékböszöde, a nőegylet nevében, melynek végével az elnökő arczképe lelepleztetik, is az igazgató az arczképek az ovoda helyiségében eszközöndő megőrzésére felkéretik. 7. Az ovónőképző intézetei igazgató válasza. 8. Zár ének.

* **Értesítés.** A helybeli izr. népiskolában az évszázó vizsgák f. hó 26., 27. és 28-án következő sorrendben fognak a hitközség dísztermében megtartatni: 26-án az 1. és 2., 27-én a 3. és 4. vegyesosztályban, 28-án pedig az V. és VI. leányosztályban. A vizsgákra, melyek minden délutáni 3 órákor kezdődnek, a t. cz. szülők és tanúgyaratók tisztelettel meghívattak.

* **Meghívó.** „A szabadkai ipartestületi jáldára“ f. évi június hó 24-én (szombaton) a dalárda saját kerthelyiségében (volt Hungaria kerthelyiségében) zártkörű „majális“ rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj személyként 40 kr. este a pénztárnál 60 kr. Jegyek előre válthatók a dalárda tagjainál és az ipartestület helyiségében. Délután 5 órákor nagy hangverseny tartatik. Confetti és serpentin. Kezdeté este 8 órákor. Kellemetlen idő esetén a nagytérben tartatik meg.

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

Ribi néni.

A Z. és V. eredeti elbeszélése.

Irta: Jámber Béla.

Nem volt a faluban az a vén ember, vagy a magalában járnai tudó emberi apróság, aki ne ismerte volna az öreg Kántor Rebekát az egész falu „Ribi néni“-jét, beláthatlan és kiszámíthatlan időktől fogva.

A komámasszonyok, meg a többi tisztelt né némasszonyok, meg hát bizony, maga a jó Ribi néni sem volt tisztában sem az évszámával, sem a családi állapotával. — Tán már anyányi korában is ép olyan ránczos volt az orcájára, meg hajlott a dereka, mint most la, aztán attól az időtől fogva egészen a jelenkorig, annyi törvényes meg „gyere ide mellem“ — ura volt, hogy hát bizony bajos is volt neki azon eligazodni; hát még másnak! — Csöndesen, gond nélkül éldégtél ő a viskójában; vagyis dehogyan gond nélkül; mindég gyerőkeivel tépelődött, pedig hát azok, a

lányt kivéve — felje se konyitottak. — A „gyerőkök“ alatt a két maffa fiát értette, a kik már családosa valának, lévén mindegyikének, — tekintve a fentebb jelzett komplikált családi állapotokat — más más a vezetéke neve. — Ezek után bomlott, jajgatott a Ribi néni, hogy hát: jaj mi lössz azzal a gyerőkkee! meg: ezzel a „gyerőkkee! — Persze a jajgatásnál, sóhajtásnál, egyebet nem tett, mert nem is tehetett, — de hát ő abban a holdog hitben leledzett, hogy ezzel is csak lendít valamit a gyerőkök sorsán. — Meg aztán azt is kell tudnunk, hogy a két fia valahol a felvidéken rontotta a levegőt, a hajdonánya azonban, akiről mindig nagy illendőséggel beszélt, az Budapesten tanýzott. — A szomszéd mest' ramék dinyefejű, raposképtű Ferkó inasa volt a Ribi néni benső magán titkára, ezzel iratta esténként a leveleit a szerölmelős én éedős Jaóska meg Lajos síjárnak szerőtetve ott a hun van! — Halomszámra mentek az anyai szeretettel, aggódalmas gondossággal, nemkülömben gölödin nagyságú pacznikkal terhelt levelek Kassa tája felé, de

bezzeg válasz nem igen jött rájuk; csakúgy újévkor hozott a postás legény egy—egy gyűrődött levelező lapot, melyen alig olvasható ákombákomokkal oda volt kanyarítva, hogy: bódog új évet kívánunk écsesanyámnak mindközönségesen! Nem is csinált akkor egyebet a Ribi néni egy álló hétég mint hogy végigjárta valamennyi komaasszonyt, né némasszonyt, meg szomszédasszonyt, aztán mindegyikkel elolvastatta a kártyákat, érzékeny rezgő hangon magyarázgatva, hogy hát mégis csak nem olyan gyerők az a Jaóska, meg az a Lajos gyerők, mert hát ehun e, nem feledkeztek meg az ő éedős szülőanyukrú . . . . . De nem ám!

Hej, de bezzeg az ő Terka lánya sokkal másképp viselte magát! — Nem hiába, hogy Pestön nevekődött 16 éves korátú fogva, halóm, tudja is az mi az az úri illendőség, a ki lelke van! — Minden hónapban küld egy kis pénzt, hun többet, hun kevesebbet, de hát küld. Aztán meg most egy szoknyaravuló, most egy télikendő, most egy pár jó cipellő, meg a jó Isten tudná mi min-

* **A Perotti-hangverseny.** Perotti Gyula operai hőstenorista hangversenye, mint már említettük, szombaton lesz megtartva a városi színházban. Városunk közönsége a hangverseny iránt élénk érdeklődést tanusít, minek világos jele az, hogy néhány páholyjegyen s pár földszinti ülőhelyjegyen kívül a többi jegyek már mind elfogytak. Jegyek kaphatók a Schön Adolf-féle könyvkereskedésben.

* **Meghívó.** A zombor-vidéki rabsegélyző-egylet évi rendes közgyűlése f. hó 23-án délelőtt 11 órakor tartatik meg a zombori kir. törvényszék polgári tanács-termében, amelyre az egylet tagjai meghívottnak. Targyszer: 1. A számvizsgáló bizottság jelentése. 2. Az egyleti titkár jelentése az egylet 1898. évi működéséről. 3. Indítvány egy 1000 korona névértékű járadékkötvény vétele iránt. 4. Az egylet tisztikárának megválasztása. 5. Egyéb indítványok.

* **Jubileum.** Huszonöt éve immár, hogy Esztergamy Borbála a zombori magyar játékon neogyeltem élén áll. Ez alkalommal a neogyeltem jubileumi ünnepélyt rendez. Erre a következő meghívót kaptuk: A zombori magyar játékon neogyeltem a helybeli iskolának övönöképző-intézetének nagytermében folyó évi június hó 25-én délelőtt fél 10 órakor szeretett elnökönkjének nagys. Esztergamy Borbála úrnőnek huszonöt éves jubileumi alkalmából zártkörű ünnepélyt rendez, melyre t. c. tisztelettel meghívja. E meghívó belépő jegyű is szolgál.

* **Zombori látképes levelező-lapok.** A képes levelező-lapok korszakát éljük. Elejével tréfának, utóbb divatnak tünt fel ezek küldözgetése, de most látni, hogy az emberi boldogsághoz mulhatlanul megkívántató — székségletté vált. Ha valakinek ismerőse, rokona, vagy barátja utra kelt, a képzelt vasuti balesetek, vagy kisebb utazási kalamitások aggodalma mindaddig nincs eloszlata, amíg nem jön az első képes levelezőlap. Ez meghozza vigasztalást és örömet, s szűli a boldogságot. Van is kelteik ám a képes levelező-lapoknak. A vasuti indóházak felállított kis boltokban naponta több darab képes levelező-lap fogy el, mint menetjegy a vasuti pénztárban. A könyvkereskedések kirakatai valóságos képes levelező-lap kiállítások, ezrével csüngenek annak minden részében. De az elárulást nem csak a könyvkereskedők és vasuti trafikok végzik. Kapni levelező-lapot minden szállodában, kávéházban és nagyobb vendéglőben. Így van ez városunkban is. A pohár sörhöz a Csitonizában, a

reggeli kávéház az „Elefánt”-ban látképes levelező-lapot kaphatni. Városunk könyvkereskedői versenyre keltek, melyikkel produkál szebb városunk utcáit mutató levelezőlapot. A napokban látta el Kollár József könyvkereskedő az összes szállodákat, kávéházakat és más közhe-lyeket a legújabbban kibocsátott levelező-lapjainak gyűjteményével. Ez felülmulni látszik az összes eddigi kiadványokat. Szép, színes aquarel-ek ezek. Egyik a Kossuth Lajos utca képét nyújtja, háttérben a megyeházzal. Ezen kép a szerb templom tornyából készült, valamelyik péntek déliben, a mikor már igen megritkult a gabonás kocsik, különben fallansz sora. Igen szépen látszik rajta, a megye székháza, a Koszanius ház, Csitonizsa és a „Szent-György” tér jó része, az ártyei kuttal. Egy másik képen a Polgári Casinó előtti korzó látható, háttérben a Fernbach házzal. A „Vadászkürt” szép idomu tetőzete is igen előnyösen emelkedik ki a fák lombjai közül. Külön képen láthatók: a megyeháza, városháza, a róm. kath. plébánia, a róm. kath. zárda. A Kossuth Lajos utcáról másik kép is készült; ezen a zombori takarékpénztár dominálja a helyzetet, kis részben látható az Oblát-féle nyomda, lapunk kiadó hivatala. Igen érdekes a bajai utról készült felvétel is. Itt a szerb tanító képezde uralja a helyzetet, keleti stílus, kupolás homlokzatával. A kép jobb oldalán Szemző István háza látható. Mindezek a képek elég alkalmasak, hogy el vigyék hírt városunk szépségeinek a messze idegenbe. Fogalmat alkothat városunkról a legtávolabb levő is. S ezzel a képes levelező-lapok feladatának a most kibocsátottak is megfelelnek.

* **Meglopott gépgyáros.** Havas Mór fővárosi gépgyárost Szabadkára utaztában alvás közben meglopták a vonaton. A gyekerékszász forintra szóló betéti könyvecskét s háromszázötöt forint tartalmazó pénztárcáját emelte el az ügyes tolvaj. A zsebmetesz valószínűleg az az uriasan öltözött, intelligens külsejű asszony volt, ki Kiskőrösön szállt ki. A betéti könyvet és az üres pénztárcát megtalálták a kiskőrösi áramoson. Az asszonyt keresik.

* **A ragadós állati betegségek állása** Bács-Bodrog vármegyében jun. hó 14-én. Lépfene: Títel 2 udvar. Veszettség: Bács-Cséb 1 u., Csantavér 1 udv., Ó-Becse 10 udv., Ó-Kamizsa 5 u., Temerin 1 u., Veprovác 1 u., Zenta 1 u., összesen 6 község 20 u., Takonykőr és bórfeleg: Hod-ság 1 u., Ó-Becse 2 ud., R-Militics 1 u.; Szántova 1 u., Szeghegy 1 udv., összesen

5 község 6 udv., Tenyészbenáság és hólyagos kiállítás: Ómorovicza 9 u., Pacser 10 udvar, összesen 2 község 19 udvar. Sertésorbánc: Apatin 1 u., Szántova 1 udv., összesen 2 község 2 udvar. Sertés-vész: B.-Földvár 1 udvar, B.-Petrovácz 1 udvar, B.-Petrovoszellő 1 u., Bajsa 2 udvar, Bogojeva 5 udvar, Gajdobra 5 u., Járek 3 udv., Melykut 1 u., Ó-Becse 1 u., Temerin 6 udvar, Títel 1 u., Veprovác 1 u., összesen 13 község.

* **Deák Péter** kérvényt adott be Szabadka város tanácsához, engedné meg az, hogy az ottani színházban, társulata-val előadásokat tarthasson. A tanács ezen kérelmet tárgyalás alá vette. Mivel azonban Szabadka városa Pesti Ihsz Lajos igazgatóval kötött szerződést, amelynek egy pontja értelmében nyáron színi előadásokra még Pesti Ihsz-nak sem adható engedély, Deákot kérelmével elutasította. Mostan immár Deák Péter ezen elutasítással zsebében utazik Tatára, szebb reményei boldogabb hazájába. Sok szerencsét őszig!

* **Radich Emilian,** vagyis mint maga írja: „szokolovician Radich Emilian” hit-, jog- és bölcsészettudor, jelenleg gör. kel. zárdafőnök, — a vojlovicai zárdából küldte szét azon nyomtatványt, mely „Válasz a „Budapesti Napló” ragalmazójának” címet viseli. Ebben a válaszban tagadja, hogy a híres borderót ő írta volna s az egész válasz csak úgy hemzseg a „közönséges gazember” kifejezések-től. Radich azonban úgy látszik mégis fázik a sajtótör megújításától, mert soait emígyen fejezi be: „ünnepélyesen kijelentem, mihelyt a réam a „Budapesti Napló”-ban szót ragalmakat akár az egyházfők valamelyike, akár a hozzájuk tartozó ismertebb világi cinkosok bármelyike nyilvánosan magávé teszi, azonnal a sajtóbírószág elé viszem panaszomat. Kibéelt strolmanoknak azonban nem nyújtok alkalmat, hogy az elítéltetés és a fogház révén újabb nyereséghez jussanak.” Erre vonatkozólag még a „Szerbszivo” is azt mondja, hogy ilyen nyilatkozatokkal nem mosza ki magát Radich”. Ha mer tenni valamit, fogja pörbe Vészi Józsefet, a ki — mint ki is jelentette — szívesen ki áll a platzra.

* **Öngyilkosság.** Martinovits János szabadkai szőlőtulajdonos, f. hó 15-én éjjel saját szőlőjében egy kőrtéfa felakasztotta magát. A 60 éves agastyán egy verekedési ügyben f. hó 16-ára volt megidézve Szubotich kir. bírőrhoz s valószínűleg ez ügybeni félelme miatt lett öngyilkossá.

dent nem küldöz. — Továbbat meg minden évben fel is hívja magához az édős anyját Pestre abbajaz rémségös szép városba; az igaz, hogy mindég csak egy-két napra, de hát az az egy-két nap fölér egy kerek esztendővel! Fölér biz az!

A Terka, az volt a Ribí néni szemfénye, büszkesége!

Most is ott sopánkodik, majd meg mosolyog hangosan a szomszédasszonyok közt a jó Ribí néni. — Görnyedt derekkal bár, de esipőre tett kezekkel áll a rendes publikumától körülvéve. — Tartja is őket szóval, mesével.

— Tudják kigyelmetek, — mondja sír-ránczó, éneklő hangon — az a Jóska gyerök, az egy jó áldott jó gyerök! Olyan vót az apja is, Isten nyugasztalja a haló porában! De hát ha nem ír az isten verte kőlyke, pedig a szomszéd majszl' ramék inas gyeröke, majd eehullasztja mán a kőmeit a sok levél-írású, a kiket diktálók neki és aztán még sem felel a kőlyök! — Hej, így van az lelkeim! — teszi hozzá érzékeny sóhajjal. — Mikor kicsinyek voltak, majd megöttem csupa sze-

retelbű; most meg sokszor bánom, hogy meg nem öttem őket!

— No, de a Terka! — vetik közbe a nénikék.

Erre már aztán a Ribí néni dereka is kezd engedelni a görnyedtségéből és begyessen ömlik a szó belőle:

— Jaaj lelkeim, édes nénemaszonyaim! A Terka? Az egy áldott jó teremtes. Áldja is meg a jó Isten minden lépését. — Tudják kigyelmetek, ó Sas uram lánya volt, a leges-legutolsó uramé — magyarázhatja nagy fontosan . . . . . Ribí néne az is olyan áldott jószívű volt az istenadta, csak hogy megölte az az átkozott pálnka, hogy gyuladt volna meg a hasában, de hát máskülönben áldott egy jó ember volt az én Sas uram. Tudja a fránca, hogy merre lödörög a világban! — Az én Terka lányem, nem hagy az el engemet mig csak élék. — Ellát az engemet pénzecskével, ruhával. — Jaaj, jó módja is van annak, csak látnák kigyelmetek! — Olyan finom bútorozott szobája van, hogy no. Aztán nem lakik ám az örökké egy hejőn mint

mink, de nem ám! Hanem egyszer itt, másszor amott. — Selyemruhában, tollas kalapban, lakkos czipelben járkál . . . . . aztán meg otthon a lakásán majd hogy so sincsen nyugta, mert mint a raj, úgy jön oda a sok uraság! Egyik vendég ki, a másik be . . . . . Abbízony! . . . . .

A hallgatóság mélységesen hallgatott. Ribí néne is észrevette ezt a siri esendet, tehát jónak látta ezt a pauszálást köhécselés-sel és orrfuvasággal kitölteni.

Kiesít eljárt a pofám, gondolta magában, no majd helyre ütöm a dolgot!

— Igaz ni, — fakadt ki belőle, a szó ép tegnap kaptam tőle levelet, az áldott jó teremtestől, hogy a jövő hónapban haza jön. — Hej, tette hozzá hamiskás vigyorgással — tudom megörül' ennek „valaki”! — No de, megyek most már, mert kifut a kis kőmény-magos leveském, akit vacsorára főltem. Isten áldja meg kigyelmeteket! . . . . . Jőzszakát! . . . . .

† **Halálozás.** Kunszabó Antal Omorovicza jegyzője, a mindenki által szeretett T. ncsi bácsi hosszas szenvedés után elhunyt. Haláláról a következő gyászjelentést kaptuk: Alulírottak egy a maguk, mint a nagyszámú rokonság nevében fájdalommal telt szívvel jelentik, hogy a felejthetetlen emléktől jó férj, gondos apa, nagyapa, szerető após, testvér és sógor, nemes Kunszabó Antal Omorovicza község jegyzője június hó 16-án d. u. 1/2 6 óra körül életének 65-ik, boldog házasságának 38. évében, a halotti szentségek ajtatás felvétele után jobblétre szenderült. A boldogultnak földi maradványai f. hó 18-án d. u. 4 óra körül fogtak a róm. kath. szentegyház szertartásai szerint eltemettetni s az engedélt szent mise áldozat f. hó 19-én d. e. 10 óra körül fog az Égek urának bemutatni. Omorovicza, 1899. június 16-án. Aldás és béke lengjen drága porai felett! Kunszabó Antalné, szül. Nikolics Julia neje. Kunszabó Berta, férj. Pacséri Rezsny Aurélné, leánya. Pacséri Rezsny Aladár, Pacséri Rezsny Aurél, unokái. Kunszabó Éva, férj. Cziráky Józsefné, testvére. Pacséri Rezsny Aurél, veje. Cziráky József, sógora. A topolyai szolgabíró hivatal és a járási jegyző kar díszes koszorút helyezett a ravatalra s a főszolgabíró vezetés alatt testületileg jelentek meg a temetésen.

* **Aljegyző választás Karavukován.** A közigazgatási gyakornokká kinevezett Rumbach Lajos helyébe a karavukovai közséگی előljáróság és képviselőtestület Orehoja Sándor hódásghí s. jegyzőt választotta meg.

† **Halálozás.** Metz János helybeli iparos polgártársunk f. hó 19-én életének 63. évében elhunyt. Temetése ma délután fél 5 óra körül lesz.

* **Kenderfonó és kötélfonó Ujvidéken.** V. Heinek morvaországi preraui gyáros Ujvidéken egy nagyszabású kötélgéparat szándékozik állítani. A nevezett járt is Ujvidéken és hosszabb időn át tanulmányozta munkáviszonyait, s a hely viszonyokat alkalmasnak találván, már be is adta a kérvényt a városhoz, hogy a felállítandó gyár céljaira a hajóállomás és a selymgyár közti téren a Dunától benyúló mintegy 5 hold területet adjanak neki el 5000 frtrét. Egyes lényegtelen kikötések mellett azt is kéri, hogy a város erkölcsileg hasson oda, hogy az ő bérföldjein s lehetőleg a többi földeken is kendert természetesen. A gyár mintegy 3-400 munkást foglalkoztatna állandóan, és legkivált export üzletre volna berendezve. Az ajánlattevő úgy szándékolja, hogy még ebben az esztendőben megkezdhesse az építkezést.

† **Halálozások.** Hubert Arthur joghallgató, a „Szabadkai Sport Egylet” bajnoka tegnap délelőtt 22 éves korában elhunyt.

* **Majorossy püspök bérmáltja.** Gákováról e hó 8-án d. u. Krusevlya fel elindulván a határon Csihás József közs. jegyző fogadta ömeltőségét díszmagyarban. Itt 215-en bérmálkoztak. A sztanisiei határon Neszmírák Matyás jegyző üdvözölte a püspököt. A sztanisiesiak egykori káplánjukat, hitoktatójukat üdvözölték a most áldást osztogató püspökben. Az öregek még visszaemlékeznek a fiatal ujmisés papra, aki az 1855-iki nagy kolera idején oly önteláldozással kezdé meg ott szent hitását. Sztanisieson 1421-en bérmálkoztak. Másnap Nemes-Militicsen bérmált ömeltősága, 711-et részesítvén a hit megerősítő malaszájában. Innen délután négyes fogadon nagy kísérettel a püspök, kit a határnál száz válogatott banderista, magyar, bunyó és német legény élén Deák Andor jegyző igen szép beszéddel üdvözölt. A községben 3 csinos diadalkapu volt felállítva, mindeniknél nemzeti zenével várták

az átvonuló főpapot; a magyarok cigány muzsikával, a bunyók lamburával, a németek trombitával. Másnap 1158-an bérmálkoztak Csonoplyától a négy kilométernyi távolságra eső Kerynyáig a nép az országul menten sorfalat képezett, midőn a püspök áthalgatott Fogata előtt zenekísérettel mellett a két nembeli fiatalág lépegetett. Jobbról-baltól a felhőkért várták hajadonfövel téden állva a főpap áldását, kinek kocsija az élővirág koszorú és esokrok özőnéből alig látszott ki a kerynai határhoz érve két sorba tértek a csonoplyai banderisták. Utánuk következett a tisztelő küldötség, a melynek élén lelkes beszéddel üdvözölte a püspököt Boroványzky Gyula kerynai közs. jegyző. A küldötségen tul 84 kerynai lovas (mindegyiknek kezében zászló) Szemző Gyula vezetése alatt két sorba állva bevárva a beszédek végét, a legszebb rendben vonult Keryna felé. Utóbb hozzájuk csatlakoztak a csonoplyaiak is. A kocsit, a merre a püspök kocsija elhaladt, füvel, virággal volt behintve. A fák felszere virágfüzérek voltak füzve. Beljebb már a fák is az ut mellett össze voltak füzve virágláncokkal 20-30 méter távolságban, az ut fölött is virágvezet köfötte össze az átellenes fákat. Az első diadalkapun 20 zászló díszlett, s azorkülvi vagy 30-40 sz. kép volt ragasztva igen izlésesen. A második diadalkapu közepén egy kis miniatúr templomcska ékeskedett. A harmadik a templom előtt volt. A házak fel voltak zászlózva. Volt olyan is, a melynek minden ablakán 4 zászló volt. Másutt girlandokból „Isten hozott” volt a ház falára füzve. A templom előtt kedves beszéd kísérettel a jegyző leánya gyönyörű esokrot nyújtott át a püspöknek. Kerynán a bérmálkozók száma 1250 volt.

* **Uj ügyvéd.** Dr. Oppenheimer Árm köz- és váltó-ügyvéd irodáját Ujvidéken a Wagner-féle házban (Andrássy-ut 1.) megnyitotta.

* **Verseny elhalasztás.** A „Szabadkai Sport Egylet” július 1. és 2-ára kiirt országos versenyt f. é. augusztus hó 26 és 27-én fogja megtartani, tekintettel arra, hogy a magyarországi orvosok és természetudósok ugyanekkor tartják harminczadik vándorgyűlésüket Szabadkán. Tisztelettel Piukovics József s. k. elnök. Dr. Mamuzsich Bódog s. k. titkár.

* **Sertésorbáncz járvány Baján.** Baján a sertésorbáncz járvány fellépése hatóságilag constatáltván, a rendőrkapitányság falragaszokon hívja fel a közönséget a törvényes intézkedések szigorú betartására.

* **Uj szolgabírói helyiséget** építenek Zsablyán a postahivatal melletti üres kincstári telken. A munkalattal annyira előre haladtak, hogy szeptemberben már átköltözhet a szolgabírói hivatal. — A régi helyiség és a mellette volt kis kápolnát is lebontották már és helyén épül majd a díszes nagy rk. templom és plébánia-lak. Az építést augusztusban fogják megkezdeni.

Városi ügyek.

Pályázat a t. h. i. r. d. e. m. y. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a magy. kir. honvéd hadapród iskolánál Zombor szab. kir. város által létesített s az 1899/1900-ik tanév kezdetén betöltendő egy alapítványi helyre pályázatot hirdet. Ezen alapítvány élvzetében az alapító oklevél értelmében esakis zombori illetőséggel bíró ifjak részesülhetnek, akik az e részben fenn álló szabályokban megszabott előképzétséggel bírnak s a megállapított egyéb általános kellékeknek is megfelelnek. Az alapítványi helyre a bemutatás jogát Zombor szab. kir. város közönsége magának tartotta fenn, minek folytán felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint a törvényben előirt képes-

séget igazoló s a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi Miniszterum által 28873/XIV 899. szám alatt kibocsátott pályázati hirdetményben megszabott módon felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi augusztus hó 1-éig Zombor szab. kir. város tanácsához terjessék be. Elkeltetés érkező, valamint a szabályszerűten fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. Zombor szab. kir. város közönségének 1899. évi június hó 7-én tartott rendes közgyűléséből. Trischler Ferenc s. k. polgármester.

A hétről.

A héten bőven volt a vidéknek része a püspök látogatásban. Előbb Majorossy püspök részeltette a katolikus ifjúságot, majd aztán maga az érsekmege nagytiszteletben álló főpásztorra vette át segéd-püspökötől a terhes furetio végzését. Kedden délután érkezett Nemes Militicsre vonaton, honnan aztán Kerynyára, majd Gyulafalvára és onnan tovább ment. Nemes-Militicsen ifju Szemző Gyula vezetése alatt festői bandérium várta az illusztris vendéget, kihez a járás főszolgabírája intézett néhány üdvözlő szót. Az érsek ugy Nemes-Militicsen, mint a többi községekben is fejedelmi ajándékot adott át a község bírája kezébe azon célból, hogy az a község szegényei között szótosztassék.

A héten már erősen reménykedtek a város zenekedvelői, hogy nem mindennapi műelőzetekben lesz részük; e remények azonban, fájdalom, nem váltak valóra. Perottival megesett a tenorok s általában énekesek közös fatuma: berekedt, s így hangversenye elmaradt. E helyett majd e hét szombatján tartja meg hangversenyét. A másik zenei előzetnek a tánczelelvöl ifjúság is rendezett, de a közös öröm sem vált valóra, mert a szegedi honvéd zenekar újból, már tudja Isten hányadszor, elhalasztotta csütörtökre tervezett hangversenyét, mely tánczelel lett volna egybekötve. De hát vagy másrésztől vala elfoglaltságuk, vagy pedig Jupiter pluviniótól való, nem egészen alaptalan félelmüktől újra lemondottak. Egyszóval e héten sem azoknak a kik a zenét, sem azoknak a kik a táncot szeretik, nem volt szerencséjük.

Az elmúlt hétnék egyik szomorú nevezetessége a főgymnásiumunkban lefolyt érettségi vizsgálat; szomorú pedig legkiváltképen ennek a vizsgálatnak eredménye azért, mert az egész sajtó szigorú megrovással pertraktálta azt. Én nem mondom hogy a sajtónak nincs igazsága, mert utóvégre nagyon is megrovandó az, hogy egy meyei főgymnásium érettségi vizsgálatán előkerülnek olyanok is, a kik nem tudnak magyarul, de hát azért én nem vagyok hajlandó ennek a két elbukott diák urnak az ügyét valami országos szerencsétlenségnek tekinteni. Elismerem, hogy ez symptomának symptoma, de hát azért világért sem lehet az intézet tanári karát okozni, akik bizony nagy érdemeiket szerelték a magyarosítás terén. Mi zomboriak tudjuk, hányadán voltunk hajdanában a magyar nyelvel. S ha ma már nem csak a hivatalokban, de a társadalmi életben is elfoglalta a magyar nyelv az őt jogosan megillető helyet, ebben nem kis érdeme van a mi gymnásiumunknak. Két tanuló indulenciáján, lehet makacsásgán mult, hogy ez a kettő nem tanult meg becsületesen magyarul, ezt a kettőt megbuktatták igen helyesen. De ebből kár országos dolgot esiszolni, hanem tessék a jövőben is buktatni, s akkor majd iparkodnak azok is megtanulni magyarul, a kik talán ellenszenvvel vannak a magyar szó iránt. Mert hát a tanárok, kiknek érdemeit a magyarosítás terén csak a rosszakarát nem látja, nem tehetnek egyebet, mint hogy megbuktatják azokat, a kik nem tudnak magyarul. De nem kényszeríthetik

a tanulókat arra, hogy odahaza a család körében ne szerbül beszéljenek, hogy privát szórakozásaikat magyar társaik körében keressék. Már pedig ha a gör. keleti vallású fiatalok külön kasztot alakít, ha a magyar nyelvet, csak kényszerítve, s csakis az iskolában beszélük, akkor bizony a magyar szó nem ragad rájuk, s innen aztán az a szomorú eredmény az érettségi vizsgálaton. A szülőknek kell e téren közreműködniök, s talán az az intelem, melyet a főigazgató hazafias beszédében adott annak, a kit a dolog érdekel, hasznára lesz a jövőendő generációnak. A tanár urak, bizonyára megértik a főigazgató intelmeit, s okóra belőle, majd rendre buktatják azokat a tanulókat, a kik nem iparkodnak megtanulni magyarul.

—y—s.

Csarnok.

Emlék.

A Zombor és Vidéke eredeti tárcája.

Reszketős s már kiázott kezekkel nyúlok életem fátylához, hogy pillanatra szerencsétlen multam egész valóján megégszer áttekintsek.

Régi emlékeimben elmerengve, megifjodni érzem magam — képzeletben ott séállok a szőke Duna kies partján, elmélázva a távoli messzeségbe. A folyók e Herkulesa lombán hőmpolyóg lábaimnál, zavaros vize szerelmesen simul a homokos parthoz s édesden nyaldossa beljebb és beljebb . . . . .

Mi marezangolja szívemet, mi mardosza lelkemet, mi zaklatja egész valómat jobban, mint épen e fájdalmas emlékek?

De jól esnek, mert köztük életem pillanatnyi boldogságot is megletem! — Történetem azon korból való, midőn még ráncos szízmában, puskával a vállamon naphosszat bejártam hegyeket, völgyeket, mezőt, rétet, hogy ideálom ne-felejes-kék szemeiről, szőke fürteiről, melyek oly igazólyan vették körül főhéher nyakát s oly kedvesen omloktak hullámzó kebelére, azokról a rózsás ajkakról — hasonló a fejlődő rózsabimbóhoz — ábrándozzam . . . . . hogy szebbnél-szebb virágot lopják a Természet bájos öléből s azokat egy forrón dobogó kebelre tűzsem . . . . .

Oh, te boldog ifjúkor! Mily kedves is vagy te! Rózsaszínű fátyolod mennyire elragadó s mily vakító! És te, a boldogságtól ittas ifjú az élet e pazar szakában, miért kél az előre haladásban?!

Erőteljes karokkal hasítva a légyan hozzád simuló habokat, boldogságban úszol. Az ifjú kor utait borító rózsákon büszkén, de önfelédve haladsz, és gyenge testedet nem félted a tövistäől. Gondtalan életedet eszabítótlan ölelő karjaiba vésed, melyek mint kigyók övezik testedet és e törékeny testen védtelenül engeded a polyp karokat gyűrűző, mert az összeszorítástól még nem kell tartanod, hisz' hevesen keringő véred csörgése mámorba ringatja a véredet szomjuhozó vadat. Szempilláidat beszorító gyengéd ujjaktól sem irtózasz, mert a bárony ujjak pezsgő véredet még csak ösztökélik. Megfeledekezél önmagadról, meg saját „én”-edről s meg arról, hogy kábító boldogságot csakúgy, mint az édes álmot el kellene üznöd szemeidről, hogy láss, — meg arról, hogy roham lépésekkel kellene a mostoha életet elfedő rózsaszín fátyolhoz futnod, hogy pillanatra mögő tekinthetnél . . . . .!

Megtalálod — ifjú — a rózsának tövisét: hisz' e kettő elválaszthatlan; meglátnád a fejed fölő emelkedő borus felhőket: hiszen a derültől ez is iker; az ölelő karokat sietve fejtenéd le magadról: mert azok lojtogatnak s a puha kis ujjakat átállatall löknéd el magadtól, mert azok a haldoklók szemhéjait is beszorítják!!!

Történetem idején mostoha életem terhe még nem nehezedett aggvállamra, a bánat még nem szakgatta szívemet s a nagy Jövő édeni boldogsággal ragyogott felém.

Boldog ifjú éveim! Miért röppentetek el oly nyilsebességgel fejem fölött? Szárnyaitokon mért is nem vittétek lelkeimet, hogy örökké csak velem, csak Veled álmadozhattam volna?

* * *

Boldog vagyok, amennyire csak boldognak halandó érezheti magát. Gondtalanul bolyongok most még az erdő magányában.

A virágok teljes szinpompájukban ragyognak kelyheiből, miket a pillangók repdesnek körül, kellemes illat ár tódul ki s az erdő hús légében szerteszét áramlik. A daloló kis madarak vígan szállodognak, csicsérgésükkel kedvessé varázsolják a komoly erdei magányt. Egyik ágról a másikra szállnak, a kis bokorból a büszke fenyőre, fel magasan a légtébe, majd nyilsebességgel egy kis elhagyott helyre, hol csicsérgő kis fiókok várnak az anyára.

(Vége köv.)

Közgazdaság.

A vetéstől az aratásig.

Irtá: Milhoffer Sándor.

Határozatlan állíthatom azonban hogy a vetés irányában történő fogasolás előnyösebb, mint a keresztbe eszközökl. Számos kísérletet végeztem ez irányban s mind a hosszirányba való fogasolás mellett szól. Eklatansan láttam egyébiránt ennek igazságát egy cukorrépatáblánál, melyet megfogasoltam. A keresztbe történő fogasolás mellett rendkívül nagy volt a kár, míg a hosszirányban történő mellett azt hatványozottan fölül multák a fogasolás előnyei. A kalászosoknál is erre az eredményre jöttem. A hosszirányban történő fogasolás mellett a fogas fogaik a sorok közé igyekeznek s nem áll az a téves hit, hogy egész sorokat zagaatna ki. Jó lelkiismerettel lehet e módot minden gazdának ajánlani. Votak tábláim, melyek szinte agyon voltak fogasolva a többszörös hosszirányu fogasolással (a buza rossz volt benne s így akartam rajta segíteni) s az eredmény épen nem volt negatív. Soha sem tapasztaltam a hosszirányu fogasolás káros hatását.

Ha a rossz időjárás miatt a vetés fejlődésben visszamarad, úgy hintsünk ki holdankint 30—40 kgr chilisalétrom a fogasolás előtt: ez őszszel is ajánlható, — de tavasszal is — minden kalászosra (jollehet másra is, de itt kalászosról van csak szó).

Ha az őszí vetés tavasszal ritka, vessünk bele bármit, mit ezélirányosnak vélünk. Mindenesetre előnyösebb lesz bármi kevert termés mint rossz ritka egynemű Abraknak, de ha jól sikerül, rostával, triurell való szétválasztás után conventiónak is jól fel lesz az használható Vethetünk bele tavaszbuza, árpát, búkkönyl, borsót, stb., persze vetőgéppel, hogy a mag a földbe jusson. Ügyszólván minden esetben jobb termésű lesz, mintha a vetést kiszántjuk s tavasszal, tavaszi szántásba, bizonytalanabban sikerülő tavaszival tisztán bevetjük.

Ha a vetések tulbuják, úgy a meg-hengerezés ajánlható, de csak ha megdőléstől kell félnünk. Esetleg sarlózni is lehet, de csak ha a növény még nincs szárbán. Vízvezető barázdáról vagy árákról, ha szükség van rá, őszszel úgy mint tavasszal gondoskodjunk.

A tavaszziakat, ha elég — de nem túl — korán tesszük, szinte meg lehet fogasolni.

Minden vetést gyomláljunk ki, esetleg már őszszel, de tavasszal okvetlen.

A tavaszziakban, árpában s zabban a csiga, Lema melanopus szokott rendszeren a kalászkihányás előtt mutatkozni, mely a növény leveleit a chlorophylltól megfosztja, hátraveti fejlődésében, működését gátolja s esetleg a termést megsemmisíti. Ez ellen legjobb szer a Thanatonnal való permetezés: a Thanaton dohánylúg, melyet koncentrálvá árulnak, két, esetleg három százalékos oldatát használhatjuk, mely ellenebiztos szer. Más eljárás, mint a permetezés, költségpocsékolás, máskép a Lemat kipisztítani nem lehet. Ha a permetezés után közvetlen eső volna, úgy újra permetezzünk, mert ennek hatását ez esetben az eső megsemmisíti.

Az üszög ellen a félszázalékos kékköldaltat való páczolása a vetőmagnak, mentesít, a rozsa ellen nincs orvosság a bordeauxi levél való permetezés hosszadalmas, költséges s nincs is véglegesen kipróbálva.

Az egér ellen nincs más szer, mint a mérgezés vagy betegség terjesztés: a hengerezés nem sokat használ: a marokkói sáska ellen ott van a ciprusi sövény, az olasz sáska ellen a rovargöngy háló, a hesszeni légy ellen a késői vetés. A gabona-futrinka ellen nincs más szer, mint a jó vetésforgó: ez ugyanis ott pusztít, hol gyakran vetnek gabonát gabona után. A vetési bagoly-pille kártételei ellen bajos védekezni; ne hagyjunk a táblán gazos foltokat, tartsuk földünket tisztán, a kártevőket pedig zessessük amennyire lehet. A szalamadarázs elpusztítható a tarló felégetése idejében való leszántás, a közvetlen utána való jó meghengerezés által. Egyébiránt minden oly kárt tevő állat ellen, mely a földben tanyázik, nagyon jó, ha a kérdéses foltot körül-árkoljuk, hogy így tovább ne mehessen az, a mi a növényeket pusztítja s ha lehet, így kezdjük pusztítani. A körül-árkolással a towaterjedsnek álljuk útjel.

Tűz ellen biztosítsunk s profilaktikus eljárásokat kövessünk: jég ellen biztosítsunk, — de meg ha lehet, oly növények legyenek egymás mellett termelve, melyek természetesen egyforma. Így a jég nem tesz bennük egyforma kárt s mivel a jég pásztáson jár, lehet, hogy a másfelé levő vetésünk a jégveréstől ment marad.

Egyébiránt elemi csapás ellen övszer nem igen van, főkép csak profilaktikus eljárásaink vannak, melyek a véletlen által okozott károk chanceait csökkentik. A biztosítás azok ellen a mentsvár — ha a biztosítás lehetséges:

persze rovarkár ellen ez hiu ábránd. Az elemi csapásoktól eltekintve, a jó gazdálkodás a termés biztosításának az eredményes működésnek s az anyagi boldogulásnak a legbiztosabb eszköze,

Irodalom.

— A mykenci oroszlátnokkapu egyik leg-
régibb emléke az emberiség alkotó te-
vékenységének. Durván faragott köveit
az őskor homályában illesztették össze
óriás erejű kezek. A kapu fölül, az orom-
falba, durván, nagyjoltan faragott orosz-
lápárt helyezték az ősidők művésze. A
két oroszlán egy oszlopra kapaszkodik.
Törékvésük, feszülő izmaik mintegy a
művész törekvését is mutatja, jelképe-
zi, mely a durva formába az erőt ipar-
kodik nagy nehezen kifejezni. A csonka
állati testek a görög szobrászat leg-
kísérletei közül valók, mikor az anyag
ellenállása még daczolt a művész alkotó
erejével s tökéletlen eszközeivel. Ez a
kapu mégis nagyserű diadalív melyen
át a görögség művészi tevékenysége vi-
lághódító körútra indult. A híres hapu
legújabb képe a Nagy Képes Világtörté-
net 30-ik füzetében jelent meg. — A
munka 12 kötetben jelenik meg, s Mar-
czali Henrik szerkeszti. A most folyó
második kötetet Dr. Gyomlay Gyula írta.
Egy kötet ára diszkötésben 8 frt. Füze-
tenként is megjelen. Minden szombat
1 füzet, a 30 kr. Kapható a kiadóknál
(Révai Testvérek Irodalmi Intézet Rész-
vénytársaság, Budapest, Üllői-út 18.) s
minden hazai könyvkereskedésben.

— A Magyar Hírlap július elsején új
félvét nyit meg a tízenlevezőzadik. Jog,
törvény s igazság volt eddig a hármas
jelszó, a melyért küzdött. E szent háromság
uralomra jutásáért harcolt fennállása óta.
Ezentul pedig fő feledata lesz az ellenőrzés.
Hogyan hajthók végre mindazt, a mi e hár-
mas jelszókhoz tartozik. Ezt tartja szemmel
szakadatlanul. Egyetlen mozgató erő kor-
mánya a Magyar Hírlap. A közérdek.
Mindent a közügyért. Igazságot a legkiseb-
nek is. Ez a Magyar Hírlap lelkes törekvése,
ezzel segít minden nemes ügyet. Sem párt-
nak, sem hatalomnak nincsen befolyása a
Magyar Hírlapra, melynek elejétől fogva Fe-
nyő Sándor a szerkesztője. Ebben is hű mar-
radt önmagához. A művelt középosztályra
támaszkodik. Főképen annak a lelkéhez szól.
Magyar szempontból s hű hazafisággal. Lan-
kadatlanul és osztatlanul. Politikai informá-
cióit a legalaposabbak. Szépirodalmi része
elsősorú. Hírszolgálat pontos és kitűnő.
Mindez bőven s változatosan adja a Magyar
Hírlap. Többel kedveskedik közönségének
minden más hírlapnál. A legkiutóbb iró-
erők sorakoznak szerkesztője köré. Sok ér-
dekes rovata közt állandóan szentel egyet a
humornak, a vidámságnak. Ez a közkedvel-
tségű „Társaság” rovat. A tisztviselők, a hi-
vatalkodók, minden ügyekkel a Magyar
Hírlapot keresik fel. Külön rovatot szentel
nekik a lap. Jogos panaszait közli. Azok
oroslását sürgeti, kivívja. S mindezekben
kívül a kedvezmények és különös előnyök
egész sorozatát biztosítja előfizetőiknek. Jókai
Mór, a legnagyobb magyar író, most az
új félévben gyönyörű hosszabb elbeszélést
kezd meg a Magyar Hírlapban. Az új félév-
ben kapják meg az előfizetők a díszes albu-
mot is. Teljesen ingyen mint rendszeren. To-
stoj remek új regényét, a mely most folyik a
lapban, az új előfizetőkhez külön levonat-
ban juttatja el a kiadóhivatal. A Magyar Szal-
on című pompás szépirodalmi folyóiratot
jóval olcsóbban kapják a Magyar Hírlap
előfizetői. Epp így a Kis Világ című képes
gyermeklapot, s a díszes Francia Divatlapot,
mely feltűnést kelt mindenfelé. A Magyar Hir-

lap előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr.,
egy hóra 1 frt 20 kr. Előfizetni bármely
naptól kezdve lehet. A kiadóhivatal s a szer-
kesztőség az V. ker. Honvéd-utca 4, szám
alatt van.

Beküldve. *)

Hangok a közönség köréből.

Hálalrat Amerikából.

Az eredeti levél másolata szoról szó-
ra magyarra fordítva. Wilhelm Franz
urnak, gyógyszerész Neunkirchenben,
alsó Ausztria.

New-York 1898. május 18-án.

Legjobb utam!

November 12-én 1895-ben Pneumathismussza
annyira megbetegedtem, hogy kénytelen voltam
ágyba fektüdni. Nyolcz hosszú hónapig kellett az
egyik oldalamon fektednem, nem voltam egy hű-
velyknyre sem mozoljni; testem súlya 179 fon-
tról 130 fontra csökkent, jel gyanánt, hogy mind
ezek évek alatt milyen borszasztó fájdalmakat le-
let el szenvednem. El nem mulasztottam egy gyógy-
módot sem vagy bárminek a használatát; ballottam
jól villamos kefésekről, török furdókról stb. és az
orvosok minden lehetősége után sem érzem
magam jobban, úgy hogy a legutolsó orvosom azt
mondta ó nem fogad el tőlem több pénzt, mert az
hiába van kiadva.

Ez idő téj véletlenül találkoztam egy barátom
mal a ki figyelmeztetett Wilhelm antiarthritisus
antiheumatikus teájára, mely biztosan gyógyítja a
rheumat. Méseltem neki kísérleteimről más szattek-
kel és nagyon ke-essé biztam. Úgy látszik a sors ke-
ze a gyógyszeriet hogy önöz írjak és hogy szívem-
be állított hogy van még valaki a ki engem meg-
gyógyít. Ez nagy örömet okozott hogy van ilyen meg-
mentő. Nem bírom meg kifejezni az uolsó 3 év-
szörnyű fájdalmait; de csak nem zavar már semm-
és ebben a pillanatban úgy érzem magam minv
egy újszülött gyermek és oda adnám a világ mini-
den kincsét Wilhelm antiarthritisus és anti rheu-
matikus teájáért.

Uram legyen olyan szives és küldjön nekünk
levélfordultával 1 tuczat 12 csomaggal az ön Wil-
helm antiarthritisus és anti rheumatikus teájából.

Önök a legjobb egészséget kívánva és hosszú
életet maradok az Ön legalázatosabb

Gordon M. József

179. sz. orehard str. New York.
Északamerikai egyedüli államok.
Kapható minden a gyógytárban.

*) Ezen rovatért nem felel a szerk

Felölts szerkesztő: Dr. Alföldy Árpád
ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: Obiát Károly.

A szépség.

emelésére, tökéletesítésére és fentartá-
sára legkitűnőbb, teljesen ártalmatlan,
vegytiszta és zsírimentes készítmény a

Margit-Crème.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szeplőt, májfolt-
tot, pürsenést, pattanást, bőrtörköt
(mitesser) és minden más bőrbajt.
Kisimítja a ráncokat és himlőhe-
lyeket, még koros egyéneknek is töl-
bajos arczszínt kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves
tanárok az arczon levő ráncokat mas-
sage által tűntetik el. Erre kiválóan
alkalmas a Margit-Crème. Ha az arczot
naponként Margit-Crémével massziroz-
zuk, nemcsak a szeplők, májfoltok és
egyéb arczlisztállanságok tűnnek el, ha-
nem a ráncok, himlőhelyek és egyéb
rendelleneségek, melyeket öregsg, gon-
dok, betegség stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen.
Nappal is használható. Nagy tégegy
1 frt, kicsi 50 kr.

Margit hölgyor 60 kr. Margit
szappan 35 kr.

Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr.
Rosetter hajregenerátor az ősz
hajnak eredeti színe adja vissza 1 frt.
Hajszőkítő bármily haját aranyzó-
kére fest 50 kr. és 1 frt.

Tanochinin pomade legjobb haj-
ápoló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus bajuszpedrő dél-
czeg, szép bajusz nevelésére 25 és 35 kr.

FÖLDES KELEMEN

Arad, Deák Ferencz-utca 12.

Bel- és külföldi gyógyszerészi és higie-
nikus különlegeségek, kötszerek toilet-
te cizkék raktára.

Telefon 111. szám.

Raktár minden gyógyszerertában.
3 frton felüli rendelvények bérmentve
küldetnek.

Egy 15 éves, 3 gymn. osztályt
végzett róm. kath. fiu, ki 2 évet egy
fűszerkereskedésben mint tanuló töltött,
a magyar és szerb nyelvet beszéli és
a németet érti, családi viszonyok miatt
kénytelen helyet változtatni.

Szives ajánlatok e lap kiadóhiva-
talába intézendők.

Ugy a hazai, mint a külföldi orvosi tekintélyek is
elismerik és hangoztatják, hogy idült (kronikus)
betegségek legbiztosabban a természeti eszközökkel
gyógyíthatók.

A legelső és legtökéletesebben berendezett intézet, a melyben ezen alapon tör-
ténik a gyógykezelés

Dr. Palócz Ignác

v. kórházi orvos k. egészségügyi tanár intézete

Budapest, IX. Vámház-körút 7. (augusztus 1-től Kerepesi-ut 10.)

Gyógykezelés egész napon át. Rendelés 10—12-ig és 3—5-ig

Nőknél női kizsoltgálás. Elküldönitet osztályok.

Díjazás hetenként 10-15 forint.

Prospectus ingyen

A természeti eszközökkel képe-
sek vagyunk a beteg test életerejét
növelni, a benne képződött ártalmas
és káros anyagokat a szervezetből
eltávolítani, a szervek normális
működését létrehozni és az elgyen-
gült vagy elkenyészett testet meg-
edzeni, megerősíteni.

Ezért gyógyítható ily módon még a
legtöbb idült (kronikus) betegség is.

A tökéletes berendezés a lelki-
meretes, gondos és egyéni (a beteg
természetének megfelelő) gyógykezelés
magyarázzák meg ama kitűnő eredmé-
nyeket (a meggyógyultak hiteles írásá-
val bizonyíthatjuk), a melyeket még a
legidültebb betegségeknek is, külö-
nösen elhízottság, asztma, reuma,
ischias, neuralgia, köszvény, gyom-
or és neml bajok, vérszegénység,
bőr-, ideg- és női betegségek gyó-
gyításánál biztosan elérünk.

Ita. Dr. Palócz Ignác. Kapható a szerzőnél — Arad 3 kórta.

Össz. akkor valódi, ha minden doboz címerecs védjegyemmel van lezárva.

Néhány szó a közönséghez !

1899. évi július elsején új előfizetést nyitunk a

ZOMBOR és VIDEKE

számára.

Bizalommal fordulunk a minagyra-becsült közönségünkhöz, hogy köszönetet mondjunk lelkes támogatásáért. Ennek a támogatásnak a következménye az, hogy a

ZOMBOR és VIDEKE

immár Bács-Bodrog vármegye egyik legelterjedtebb politikai lapja. Ezt a támogatást kérjük magunknak a jövőre is.

A

ZOMBOR és VIDEKE

becsületos és komoly munkával, jól értesült, irodalmi színvonalon álló lappal hálálja meg azt a meleg érdeklődést, amely minden lépését kíséri.

A

ZOMBOR és VIDEKE-

nek a cikkirői erős, de nem duva hangon, bátran, de nem személyeskedő kritikával, tisztességgel szolgálják azokat az elveket, a melyek Apponyi Albert zászlóján ragyognak.

A

ZOMBOR és VIDEKE

minden tekintetben szókimondó lap, amelynek csakis egy célja van és ez: a boldog és viruló Bács-Bodrog vármegye, ezért a célért küzd minden cikkével.

A

ZOMBOR és VIDEKE

előfizetési ára: egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

ÚJ ÜZLET MEGNYITÁS!

Glöckner József vegyztisztító és műfestő-intézte.

(Chem. Putzanstalt & Dampffärberei.)

Úgy Ausztria mint Magyarhon területére es. kir. szabadalmazott vegyi mosószép felhalálója, kitüntette az ezredéves orsz. kiállításán. Zomborban, a városház épületében, szemben a szil.-háromság szoborral.

Van szerencsém a Zombor és Vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, miszerint már az ország nagyobb városaiban úgy Zomborban is

vegyi tisztító és műfestő intézetet nyitottam; tisztításra elfogadok mindennemű női, férfi, és gyermek-ruhákat színházi jelmezeket, tisztít és egyházi egyenruhákat, asztal-, ágyszerítők, függönyök, keztyűk, himzéseket és premezetekt t sat. — a nélkül hogy azok elfejtetnének, színe, fénye vagy alakjából (facon) bár mit is veszítenének, legyenek azok bármivel tisztítettek is.

Színehagyott ruhák, sajem, gyapji és pamut-szövetek, bármely kivihető szinben újból állítottatnak s a legújabb mintákkal sarkasztatnak.

Vállalatomat a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva s becses rendeleteit kérve, vagyok tisztelttel!

Glöckner József

vegyi tisztító és műfestő.

MOST ITT AZ ALKALOM,

hogy az igazi táncztanítást elsajátítani lehet.

Tandij felnőtteknek

az egész tanfolyamra

csak 5 frt.

A tanfolyam kezdődik

július hó 1-én

este 8 órákor tánczintézetemben, Erzsébet-körút 105. szám alatt.

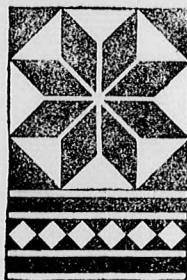
Beiratások eszközöltetnek lakásomon: Kossuth Lajos utca, Falczione Lőrincz-féle ház, a nagy földzse mellett.

Teljes tisztelettel!

Rechnitz József

okl. táncztanár.

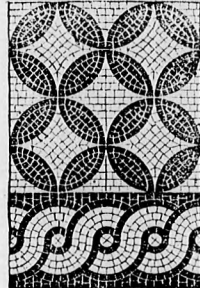
Bővebbet a műsorban.

NOVÁK G.

márvány-, mozaik- és csementáruk gyári-fióküzlete
ZOMBORBAN, megyeháztér Odry-féle ház.
Képviseelője:

Csavrák Mihály.

ELVÁLLAL:

beton csatornázást, nedves falak szárassá tételét.

Gránit terrazzót

ELŐÁLLIT:

szőkócutak, fürdőkádak, vizztartók és pissoirokat portland cementből.

RAKTÁR MINDENMŰ 1, 2, 3, 4 ÉS 5 SZINŰ

mű csement lapok, mozaik és gránit lapokból, konyhák, folyosók és templom burkolatok részére.

* Keramit és * Mettlachi-lapok. * Kőagyagesővek. *

PORTLAND CEMENT ÉS HIDRAULIKUS MESZ

NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

ASZTAL ÉS TEKEASZTALLAPOK

FALBURKOLATOK

FEHÉR CARRARA, VALAMINT MÁSFÉLE MÁRVÁNY NEMEBŐL MINDEN SZINBEN

ÉS MÉRTÉKEKBEN KÉSZÍTETNEK.

Költségvetések és árjegyzékek ingyen küldetnek meg.

A MAGYAR

KIRÁLYI

ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRANAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, Váczi-körút 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcsepplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” locomobiljait, teljesen vasból készült szalmakaszalozógépeit, gőzkukoriczamorzsolóit, Stibor-féle körfűrészeit. Mille-nium kaszaló- és aratógépeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Oblát Károly könyvnyomdájában Zomborban.